

Od 16. do 22. novembra 2019

Svetovna gospodarska klima navzdol tudi v zadnjem četrtnem letju

Četrtni indikator svetovne gospodarske klime, ki ga izračunava nemški IFO, je v zadnjem četrtnem letju upadel na -19 točk (predtem: -10), pri čemer se je poslabšal na vseh pomembnejših trgih. Ocena trenutne situacije je bila slabša predvsem v državah v razvoju (izstopala je Azija), medtem ko so se v razvitih državah najbolj znižale ocene o pričakovanjih o gospodarski situaciji v prihodnjih mesecih (izstopale so ZDA). Razpoloženje v razvitih državah je padlo na najnižjo raven po oktobru 2012, pri čemer je bila ocena tekočih gospodarskih trendov zadovoljiva, pesimizem v prihodnjem obdobju pa je izvirala predvsem iz previdnih ocen o dinamiki v mednarodnem okolju. Znotraj območja evra se je razpoloženje poslabšalo zlasti v Nemčiji, Avstriji, Španiji in na Finskem. V Belgiji in Franciji se ni spremenilo, v Italiji pa je iz nizke ravni celo poraslo. Pričakovanja o rasti cen v letošnjem letu so se znižala na 1,3 % (prej: 1,5 %), na srednji rok pa naj bi bila rast cen prav tako zmerna (pri 1,8 %). Med večjimi ekonomskimi skupinami držav so respondenti kot največje ekonomske izzive navedli rastočo dohodkovno neenakost, pomanjkanje delovne sile, nizko raven inovativnosti ter majhno zaupanje v ekonomsko politiko vlade. Pomanjkanje delovne sile najbolj tare prav EU, najmanj pa Latinsko Ameriko. Pomankanje inovacij je prisotno v državah bivše Sovjetske zveze, v nekaterih manj razvitih evropskih državah ter v Latinski Ameriki. Rastoča neenakost je najbolj izrazita težava za podsaharsko Afriko in razvijajoče se države Azije.

Cene storitev v Sloveniji s pospeškom

Cene storitev pri proizvajalcih v Sloveniji so bile v 3. četrtnem letju 2019 medletno višje za 3,6 %. Pri tem so najbolj porasle v zaposlovalnih dejavnostih (+30 %; dvig minimalnih in povprečnih plač ter zaposlitev dela slabše plačanih delavcev v podjetjih), telekomunikacijskih dejavnostih (+10 %), dejavnosti oskrbe stavb in okolice (+8,1 %; dvig minimalne plače), varovanju in proizvodnih dejavnostih (+6,3 %, dvig minimalne plače). Rast je bila visoka še v pomorskem prometu (+7,5 %) in gostinsko nastanitvenih dejavnostih (+5,9 %). Povprečna rast cen storitev se tako povečuje (3 % v prvih devetih mesecih), in sicer tudi zaradi učinka višjih plač in dviga domačega povpraševanja, kar določenim sektorjem omogoča doseganje višjih prodajnih cen.

Število zaposlenih vse bližje 900.000

Konec septembra 2019 je bilo v Sloveniji okoli 896.800 delovno aktivnih oseb ali za 2,1 % (ali okoli 18.900 oseb) več kot konec septembra prejšnjega leta, kar je skladno z našo napovedjo. Glede na september 2018 se je število znižalo v petih, zvišalo pa v petnajstih dejavnostih. Najbolj se je zvišalo v dejavnosti gradbeništva (za nekaj več kot 4.700 ali za 7,9 %), kjer je konec septembra 2019 delalo okoli 65.100 delovno aktivnih oseb; 84 % teh oseb je bilo zaposlenih, 16 % pa samozaposlenih. 42 % je bilo tujcev, največ državljanov Bosne in Hercegovine, sledili so državljani Kosova, Severne Makedonije in Srbije.

Slovenski potrošniki vse previdnejši pri večjih nakupih

Kazalnik zaupanja potrošnikov se je v novembru 2019 na mesečni ravni poslabšal za 2 odstotni točki, kar je bilo že četrto zaporedno mesečno poslabšanje. Tako negativen je bil kazalnik nazadnje sredi leta 2016. Vrednost se počasi približuje dolgoletnemu povprečju, od katerega je bila novembrska vrednost višja le še za 4 odstotne točke. Vrednost kazalnika zaupanja so nižali vsi štirje kazalniki, ki ga sestavljajo. Pričakovanje potrošnikov glede gospodarskega stanja v državi se je poslabšalo za 3 odstotne točke, pričakovanja glede finančnega stanja v gospodinjstvu, števila brezposelnih in varčevanja pa vsako za 2 odstotni točki. Med preostalimi kazalniki se je najizraziteje poslabšal kazalnik primernosti trenutnih gospodarskih razmer za večje nakupe, na mesečni ravni kar za 12 odstotnih točk. Vrednost tega kazalnika je bila novembra letos najnižja v zadnjih treh letih, kar bo verjetno vplivalo tudi na trg nepremičnin in vozil. Poleg tega sta se opazneje poslabšala tudi kazalnika gospodarskega stanja v zadnjih 12 mesecih (za 8 odstotnih točk) in primernosti trenutnih gospodarskih razmer za varčevanje (za 5 odstotnih točk).

Prebivalstvo Slovenije konec leta verjetno že nad 2,1 milijona

Prvega julija 2019 je imela Slovenija 2.089.310 prebivalcev ali 8.400 več kot šest mesecev prej. Število državljanov Slovenije se je v prvem polletju leta 2019 zmanjšalo za 1.600, število tujih državljanov pa povečalo za 10.000; njihov delež se je zvišal na 7,1 % vseh prebivalcev Slovenije.

Izpod peresa glavnega ekonomista GZS

Evropsko centralno banko (ECB) skrbijo cene poslovnih nepremičnin

ECB je v poročilu o finančni stabilnosti (<https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/fsr/ecb.fsr201911~facad0251f.en.pdf>) ugotovila, da so tuji investitorji, še posebej ameriški institucionalni, v veliki meri vstopili na evropski trg poslovnih nepremičnin, s čimer so v iskanju donosov vstopili v njihovo lastništvo, podjetja (trgovska, logistična, industrijska ali druge storitve) pa so njihovi najemniki. Od leta 2013 se je število teh transakcij podvojilo, medtem ko so se cene realno povečale za 15 %. Ameriški skladi se od leta 2017 umikajo iz območja evra ter znova iščejo priložnosti v ZDA, kjer so obrestne mere tam zdaj višje. Vsekakor je s tem trg poslovnih nepremičnin v območju evra postal zelo odvisen od globalnih obrestnih mer. Pri stanovanjskih nepremičninah ECB ugotavlja, da so te najbolj precenjene v Avstriji, sledi Nizozemska. Slovenija je skupaj z Italijo, Litvo, Latvijo in Slovaško na varni strani oziroma cene še niso presegle dolgoročno pričakovano raven.

Dogodki v tekočem tednu: BDP in cene v petek

V ponedeljek, 25. 11., bo objavljen indikator gospodarske klime, ki bo pokazal, do katere mere se razpoloženje v slovenski predelovalni dejavnosti še slabša. Predvsem pri storitvah in gradbeništvu pričakujemo stabilizacijo razpoloženja. V torek, 26. 11., bo objavljen prihodek v storitvenih dejavnostih v septembru. V sredo, 27. 11., bo objavljena druga ocena za ameriški BDP v 3. četrtletju ter dinamika gibanja naročil pri velikih kapitalskih naročilih. V petek, 29. 11., bo objavljen oktobrski podatek o prihodu od prodaje v slovenski trgovini na drobno, oktobrskih prenočitvah turistov in indeksu cen v novembru. Morda najpomembnejša objava, slovenski BDP v 3. četrtletju, bo prav tako razkrit.

Bojan Ivanc, CFA, CAIA
glavni ekonomist pri Analitiki GZS

Semafor napovedi

Napoved 1: 70-odstotna verjetnost za rast slovenskega BDP v 3. četrtletju 2019 med 2,6 in 3,0 % na letnem nivoju (NOVO).

Napoved 2: 80-odstotna verjetnost za novembrsko rast cen med 1,5 in 1,7 % na medletni ravni (NOVO).

Napoved 3: 60-odstotna verjetnost za oktobrsko vrednost kazalnika gospodarske klime med 2 in 3 odstotnimi točkami (1 do 2 odstotni točki manj kot septembra) (NOVO).